

Розрахункова наповнюваність класів (РНК) на 2026 рік: буфери

Jan Herczyński, Polaris Program
Kyiv-Warsaw March 12, 2026

- 1) Роль РНК для формули розподілу освітньої субвенції
- 2) РНК до лютого 2022 року
- 3) РНК під час воєнного стану
- 4) РНК на 2026 бюджетний рік
 - Буфери для прифронтових громад
 - Буфери для неприфронтових громад

Презентація базується на аналітичному документі Яна Герчинського „Формула розподілу освітньої субвенції на 2026 рік“:

<https://tinyurl.com/559a6cj6>

Основний підхід до формули дуже простий, він починається з кількості учнів $У$

Крок	Формула	Результат формули	Використані позначення
1	$\frac{1}{\text{РНК}} \times У$	Кількість класів	РНК– Розрахункова наповнюваність класів
2	$\frac{1}{\text{РНК}} \times У \times \text{НП}$	Кількість уроків на тиждень	НП– навчальний план
3	$\frac{1}{\text{РНК}} \times У \times \text{НП} \times \frac{1}{18}$	Кількість повних ставок учителів	18 годин – тижневе робоче навантаження вчителів в Україні
4	$\frac{1}{\text{РНК}} \times У \times \frac{1}{18} \times \text{НП} \times \text{ЗП}$	Субвенція на проведення уроків	ЗП– середня річна заробітна плата вчителя

- Okремо розраховується для початкової, базової, старшої середньої освіти
- Okремо розраховується для загальної, спеціальної, професійно-технічної, вечірньої освіти
- Додаткові коефіцієнти для непедагогічного педагогічного персоналу
- Додаткові коефіцієнти для поділу класів на групи
- Додаткові коефіцієнти для учнів на індивідуальній формі навчання...

Отже, формула стає складною, оскільки українська середня освіта є складною, але базовий підхід досить простий.

Ключову роль відіграє РНК!

- РНК необхідно визначити для кожної громади, використовуючи об'єктивні дані.
- Використовувалися два елементи даних: щільність учнів та частка сільського населення.
- Таблицю РНК було визначено за допомогою аналітичних процедур.
- Кожна клітинка таблиці відповідає певним діапазонам значень двох елементів даних для даної громади.
- Таблиця залишалася постійною, але якщо змінювалася щільність учнів або частка сільського населення, то могла змінюватися і РНК.
- Першу версію таблиці було прийнято у 2018 році, другу версію таблиці було прийнято у 2021 році.

РНК до лютого 2022 року

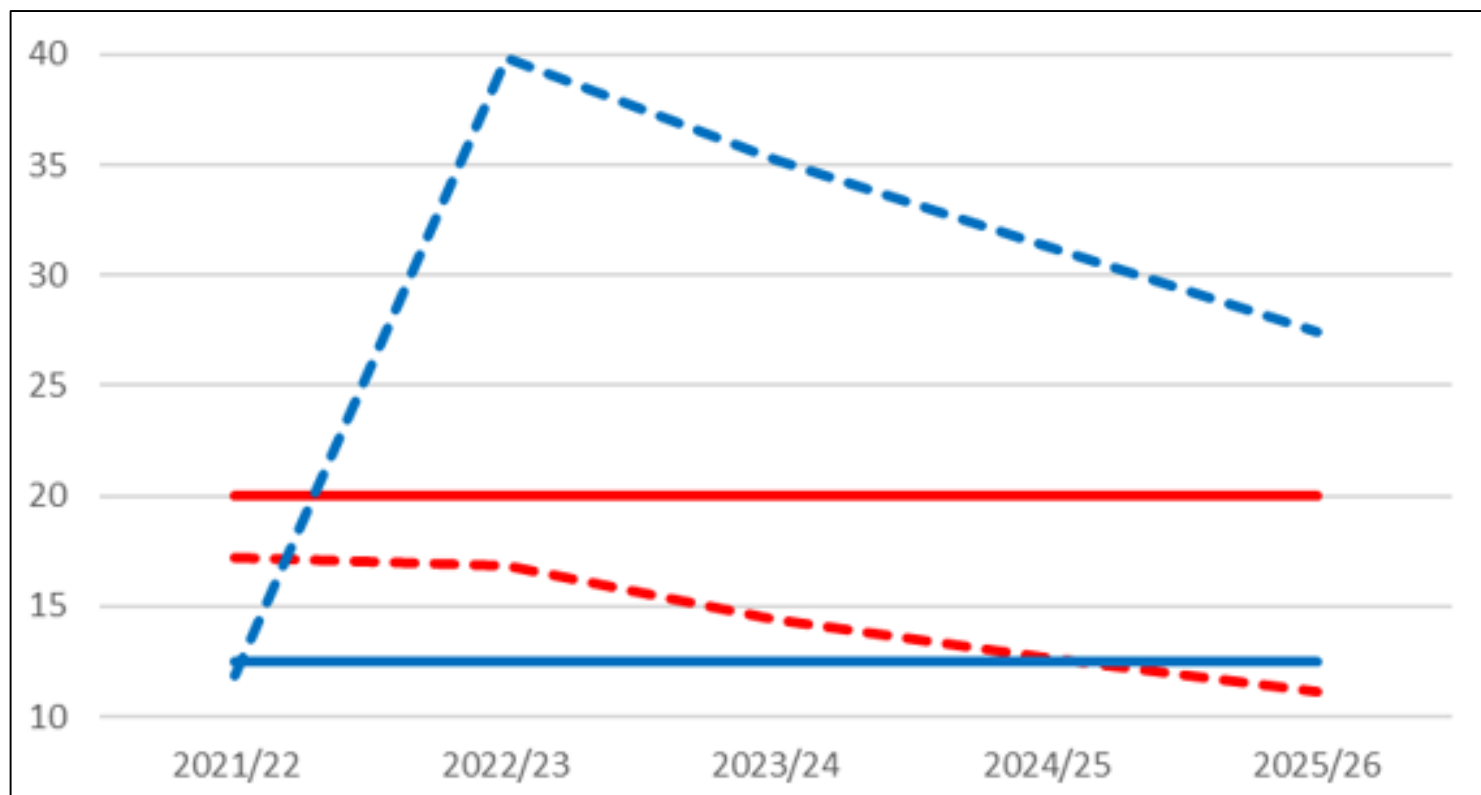
	<9%	9%-12%	12%-19%	19%-22%	22%-23%	23%-26%	26%-43%	43%-49%	49%-53%	53%-58%	58%-63%	63%-66%	66%-72%	72%-100%	100%
<1	16,5	15,5	15,5	15,5	15,5	14,5	14,5	13,5	13,5	13	13	13	11,5	10	10
1-1,4	18,5	18	18	18	18	16,5	16,5	15,5	13,5	13	13	13	13	12,5	11,5
1,4-2,1	18,5	18	18	18	18	16,5	16,5	15,5	14,5	14	13,5	13,5	13	12,5	12,5
2,1-3	19	18	18	18	18	16,5	16,5	15,5	15	15	14,5	14,5	14	13	13
3-3,9	19	18	18	18	18	18	17,5	17	15,5	15	14,5	14,5	14	13,5	13,5
3,9-4,1	20	20	20	19	19	18	17,5	17	15,5	15,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5
4,1-4,5	20,5	20	20	19	19	18	18	18	16,5	16,5	15	15	15	15	14,5
4,5-5,8	20,5	20	20	19	19	18	18	18	18	17	15,5	15,5	15,5	15,5	15,5
5,8-7	20,5	20	20	19,5	19	18,5	18	18	18	17,5	15,5	15,5	15,5	15,5	15,5
7-10,2	21	21	21	20	20	18,5	18	18	18	18	16,5	16,5	15,5	15,5	15,5
10,2-15	24,5	24	22,5	22,5	21,5	19	19	19	18,5	18,5	18	18	18	18	18
15-35,3	24,5	24,5	23,5	23,5	21,5	21,5	21,5	21	21	21	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5
35,3-44,9	25	25	25	25	25	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	22,5	22,5	22,5	22,5	22,5
44,9-93,7	27,5	27	25	25	25	25	25	24,5	24,5	24,5	24	24	24	24	24
93,7>	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5

- Неспровокована російська агресія у лютому 2022 року призвела до разючих змін у функціонуванні середньої освіти.
- Вплив війни був різним для громад, постраждалих від військових дій, та для громад далеко від лінії фронту.
- В усіх громадах кількість учнів зменшилася через інтенсивну міграцію.
- У громадах поза лінією фронту деякі учні виїхали, а деякі приїхали, втікаючи від війни.
- У громадах на лінії фронту спостерігався лише величезний відтік учнів.

	2021	2025	Залишилося
Світлодарська ТГ	1 517	126	8,3%
Троїцька ТГ	1 314	247	18,8%

- Вплив на фактичну кількість учнів у класах був неоднорідним:
- У деяких громадах дистанційне навчання призвело до дуже великих класів
- В інших громадах фактична кількість учнів у класах різко зменшилася

Світлодарська	червоний
Троїцька	синій

Визначення РНК для кожної громади стало складним:

- Відсутність достовірних даних про населення означала, що використання таблиці стало неможливим.
- Кількість учнів у школах та розміри класів стали нестабільними через міграції.
- Бюджетні ресурси на освітню субвенцію були скорочені.

Зіткнувшись із цими викликами, МОН разом із Мінфіном вирішили заморозити РНК для кожної громади.

Заморожені РНК використовувалися для бюджетних років 2023, 2024 та 2025.

Але цей підхід також ставав дедалі складнішим!

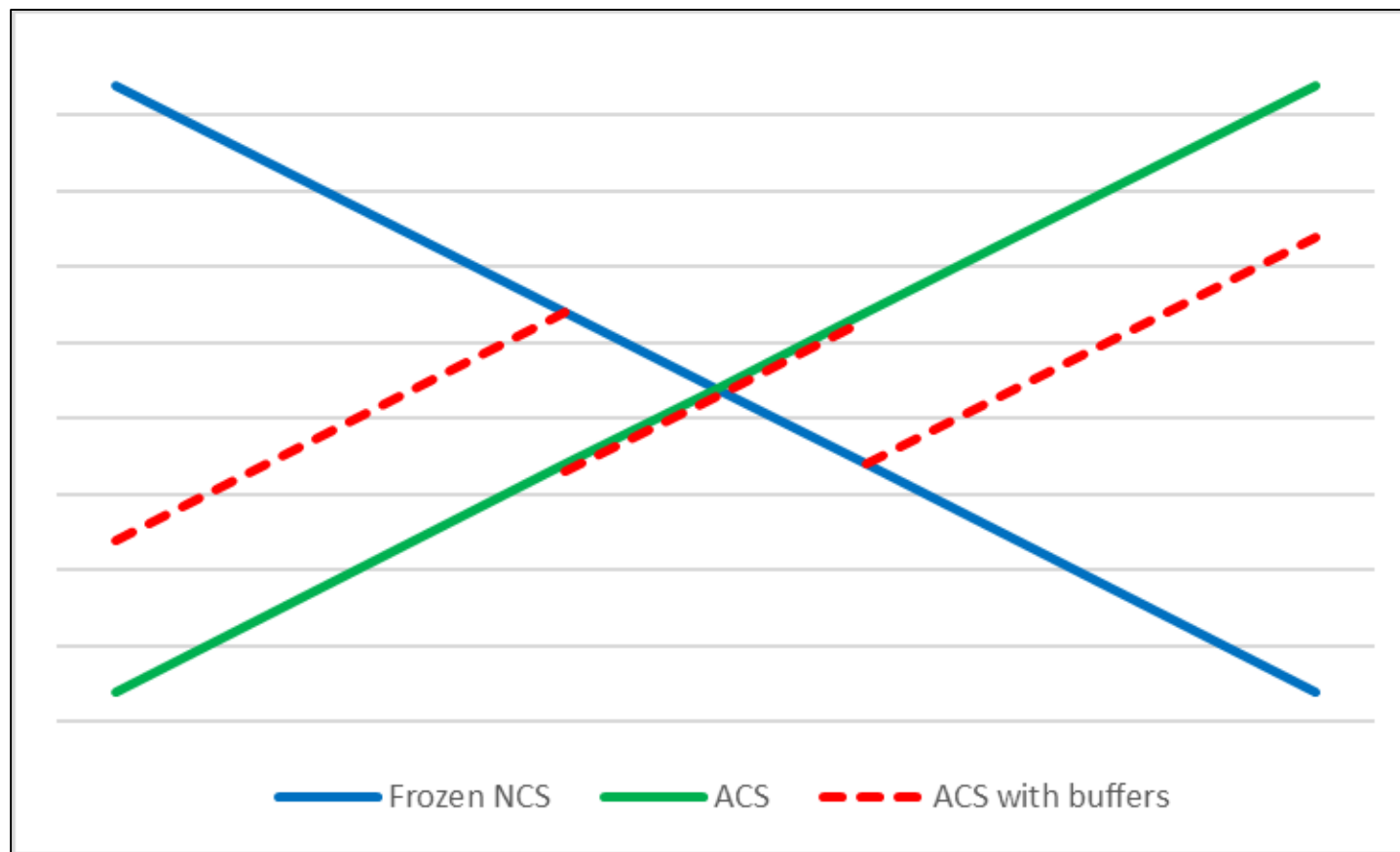
Серйозні проблеми із замороженими РНК в останні роки:

- Для дедалі більшої кількості громад заморожена РНК та фактичний розмір класів значно розходилися.
- Ця розбіжність стала особливо гострою для прифронтових громад.
- Для деяких громад виділялось недостатньо коштів, для інших – забагато – дуже неефективно!
- Громади та Мінфін вимагали зміни підходу.
- Але це було необхідно зробити, уникаючи ручного управління.
- Прийнятим рішенням було використання буферного механізму.

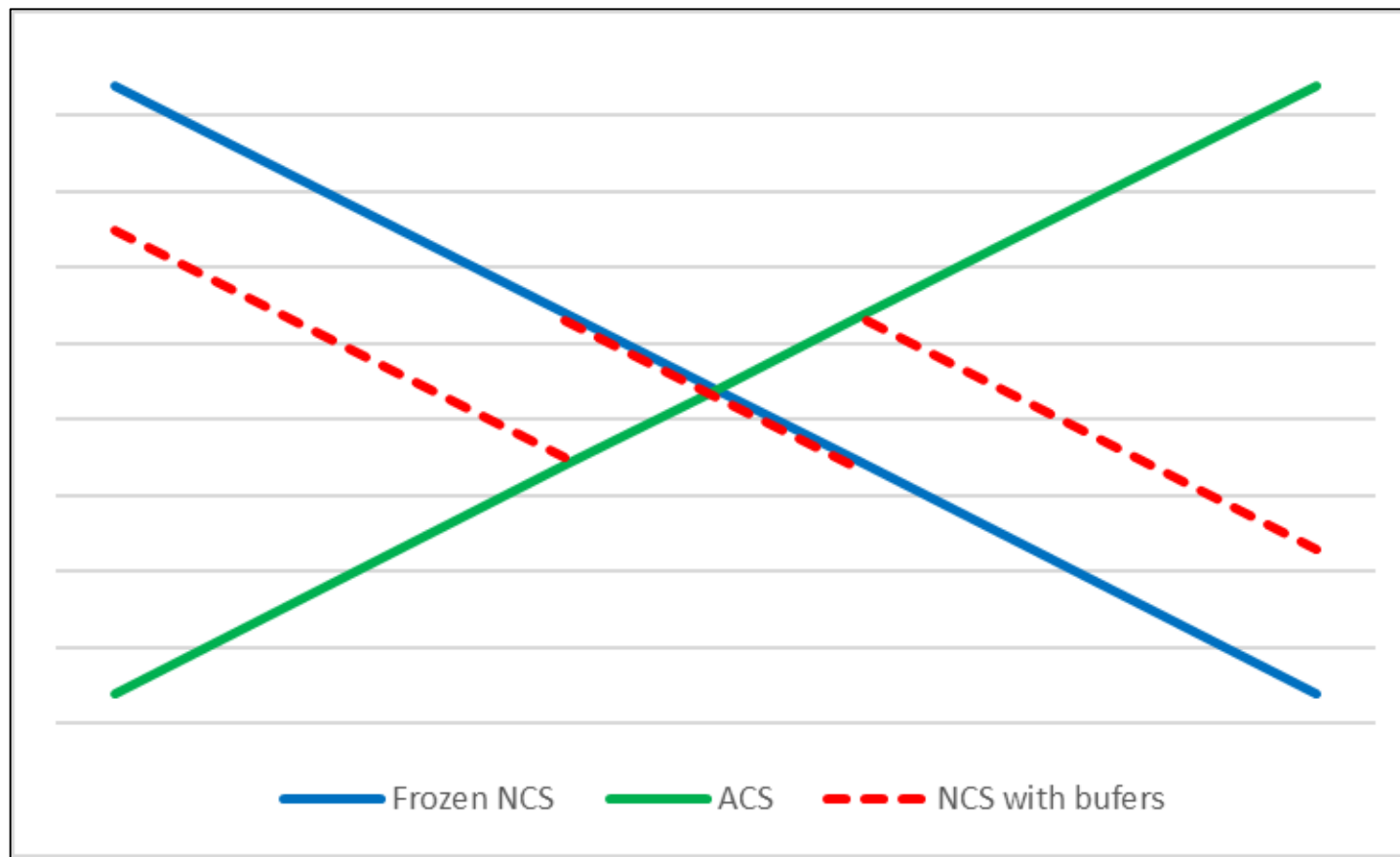
Механізм буферів:

- Заморожені РНК порівнюються з фактичним розміром класу (ФНК).
- Якщо вони розташовані близько один до одного, заморожені РНК стають новими РНК.
- Під близькими ми маємо на увазі, що їхня різниця не перевищує 1.
- Якщо вони розташовані далеко один від одного, тобто якщо їхня різниця перевищує 1, заморожені РНК коригуються у напрямку фактичного розміру класу.
- Використовуються два різні буферні механізми:
- Для прифронтових громад, так звані «ФНК з буферами».
- Для неприфронтових громад, так звані «РНК з буферами».

ФНК з буферами

РНК з буферами

Для ФНК з буферами :

- Нова РНК завжди близька до ФНК (різниця не більше 1).
- Однак, нова РНК може дуже відрізнятись від замороженої РНК.
- Відхилення завжди від фактичного розміру класу до замороженої РНК.

Для РНК з буферами :

- Нова РНК завжди близька до замороженої РНК (різниця не перевищує 1).
- Однак, нова РНК може дуже відрізнятись від фактичного розміру класу.
- Відхилення завжди відбувається від замороженої РНК до фактичного розміру класу.

Приклади ФНК з буферами

Область	Територіальна громада		
	Запорізька	Донецька	Донецька
Назва ТГ	Веселівська	Сартанська	Новгородівська
Тип ТГ	Селищна	селищна	міська
ФНК	31,000	19,923	15,026
Округлена ФНК	31,0	20	15
Заморожена РНК	17,0	20,5	18,5
Буфер	Нижній буфер	Не застосовується	Верхній буфер
ФНК з буферами	27,5	20	16

Приклади РНК з буферами

	Територіальна громада		
Область	Дніпропетровська	Вінницька	Волинська
Назва ТГ	Українська	Липовецька	Цуманська
Тип ТГ	Сільська	Міська	Селищна
ФНК	7 682	14 216	17 968
Округлена ФНК	7,5	14	18
Заморожена РНК	10	14,5	16,5
Буфер	Нижній буфер	Без буферів	Верхній буфер
РНК з буферами	10	14,5	17,5

Polaris

Supporting Multilevel
Governance in Ukraine

Дякую!